

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

28. posiedzenie 5. sesji V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 10. Września 1888.

Treść: Zagajenie i przemowa JE. hr. Marszałka krajowego. — Przemowa p. Golejewskiego. — Pismo Sekretaryatu kuryi apostolskiej z podziękowaniem za adres gratulacyjny Reprezentacji kraju z powodu jubileuszu Ojca św. — Pismo Prezydium c. k. Namiestnictwa w sprawie fundacyi jubileuszowej Sejmu krajowego Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem na cześć 40-letniego jubileuszu Naj. Pana. — Urlopy pp. Szeptyckiego, Jana hr. Stadnickiego, Szczęsnego Koziebrodzkiego, Leona Bilińskiego, Mieroszowskiego, Wrotnowskiego, Alfreda hr. Potockiego, Adama ks. Sapiehy, Karola hr. Lanckorońskiego, Wojciecha hr. Dzieduszyckiego i ks. biskupa Łobosa. — Sprostowanie faktu p. Antoniewicza. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie. — Sprawozdanie komisji drogowej o czynnościach Departamentu IV. Wydziału krajowego. Oświadczenie p. Namiestnika. Przyjęcie wniosków komisji. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku komisji przemysłowej o wniosku posła Skałkowskiego w sprawie opodatkowania Stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych i o petycyach do tego samego przedmiotu się odnoszących. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiołka Cuculin ze związku gminy Siemiakowce nad Prutem i utworzenia zeń samoistnej gminy. — Sprawozdanie komisji szkolnej: a) z petycyi gminy miasteczka Radomyśla (w powiecie Mieleckim), o zwolnienie od płacenia na utrzymanie nauczycieli kwoty 1.200 zł. rocznie; b) z petycyi gminy Szydłowiec (w powiecie Husiatyńskim), o uwolnienie od terażniejszej prestacyi na utrzymanie nauczyciela, a natomiast ustanowienie prestacyi według stopy procentowej, oznaczonej ustawą krajową z 2. Maja 1873; c) z petycyi gminy Żabokruki (w powiecie Bobreckim) o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela. Uchwalenie wniosków komisji. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego, w sprawie petycyi mieszkańców kolonii Unterbergen, o wydzielenie tej kolonii ze związku gminy Podbeżeże powiatu Lwowskiego. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego, w przedmiocie wyłączenia gminy i obszaru dworskiego Iskań z okręgu

c. k. Sądu powiatowego w Birczy, c. k. Sądu obwodowego w Sanoku i c. k. Starostwa w Dobromilu, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Przemyślu. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji prawniczej z petycji gminy Jezierzany, w przedmiocie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji prawniczej z petycji gmin i obzawców dworskich okręgu sądowego w Krakowcu, o przeniesienie siedziby tegoż Sądu do Wielkich Ócz. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji prawniczej z petycji Julii Bieryło i Katarzyny Sobon z Małówki, o przyspieszenie ukończenia pertraktacji spadkowej po zmarłym plebanie w Chyrowie, ś. p. ks. Józefie Twarogu. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji drogowej z petycji obszarów dworskich w Iwli i Polanach w powiecie Krośnieńskim, o zapomogę na drogę Iwla-Krępna z powodu braku wszelkich środków komunikacyjnych w tej okolicy. — Wniosek p. Romańczuka i tow. w sprawie zmiany regulaminu sejmowego. — Porządek dzienny 29. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 12 min. 30 po południu.

Przewodniczący: JE. hr. Jan Tarnowski, Marszałek krajowy.

Ze strony c. k. Rządu: JE. p. Filip Zaleski, c. k. Namiestnik

Sekretarze: pp. Dr. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz i Władysław ks. Sapieha.

Obecnych posłów: 82.

JE. hr. Marszałek. Wysoki Sejmie!
(posłowie powstają)

Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył najwyższym patentem z 22. b. m. zwołać odroczoney galicyjski Sejm krajowy na dzień 10. Września do ponownego podjęcia obrad.

Ponieważ Wysoka Izba jest w komplecie, przeto otwieram niniejsze posiedzenie.

Przystępujemy dziś do dalszego ciągu odroczonej sesji sejmowej, piątej z rzędu i przedostatniej bieżącego okresu wyborczego. Pomimo czasu krótszego jak zwykle upływa między sesjami sejmowymi, pomimo trudności i przeszkód, jakie w tym przeciągu czasu napotykał Wydział krajowy, staraniem jego usilnem było, nietylko zwykle sprawy do zakresu administracji autonomicznej należące, utrzymać w normalnym biegu i rozwoju, ale nadto liczne polecenia tej Wysokiej Izby wypełnić, a w wykonaniu ich odpowiedzieć o ile być może najściślej życzeniom i intencjom Wysokiego Sejmu.

Ze spraw należących do sesji bieżącej komisjom do sprawozdania przekazanych, są niektóre już zupełnie gotowe i temi niezwłocznie się zajmujemy; co do innych zechcą niewątpliwie komisye przyspieszyć swe prace i dostarczyć Wysokiej Izbie materiału do dalszych obrad.

W tej drugiej kategorii znajduje się projekt statutu dla 29 większych miast, który zdaniem Wydziału krajowego odpowiada naglącej potrzebie, a którego uchwalenie jest tembardziej pożądane, że byłoby pierwszym krokiem na drodze reformy naszych stosunków gminnych, których naprawa wielokrotnie przez tę Wysoką Izbę za konieczną uznaną została. Nie pora jeszcze dziś mówić o przedłożeniach przygotowanych do sesji następnej, która zapewne bezpośrednio po zamknięciu sesji bieżącej otwartą zostanie. Materiał nagromadzony przed jej rozpoczęciem został w czasie przerwy sejmowej uzupełniony i na nowo przerobiony wedle wskazówek danych po części przez Wysoką Izbę, po części także przez Rząd odnośnie do tych ustaw, które sankcyi wyższej nie uzyskały.

Nowych zupełnie prac Wydział krajowy nie przedsiębrał, raz dlatego, że pozostały materiał jest dość obfity, powtóre, że powszechnie wiadomem było, iż Wysoki Rząd zamierza wystąpić na następnej sesji z inicjatywą ustawodawczą w sprawie pod względem ekonomicznym nader ważnej, która zajmie uwagę Wysokiej Izby i bez wątpienia wiele czasu i pracy wymagać będzie.

Pomyślnie i na słuszności oparte rozwiązanie tej kwestyi nastęrczać musi z natury rzeczy niemałych trudności; gdyby się jednak powiodło, byłoby zasługą obu współdziałających czynników, tak Wysokiego Rządu jako też i Reprezentacyi kraju.

A teraz Panowie, zanim przystąpimy do zwykłych prac i zajęć naszych, zwróćmy się jeszcze myślą do Najmiłostwiejszego Monarchy, dla którego tyle mamy zawsze powodów wdzięczności, który łaską swą i ojcowską opieką kraj nasz zawsze otacza, a w każdej potrzebie i dla każdej

niedoli ma serce tak tkliwe i tak hojną rękę. Proszę Wysoką Izbę żeby wraz ze mną zechciała wnieść trzykrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana: „Jego C. k. Apostolska Mość Cesarz Franciszek Józef niech żyje!“

(Izba powtarza trzykrotnie okrzyk: „Niech żyje!“).

Wysoka Izbo!

Z pomiędzy trudności i przeszkód, o których na wstępie przemówienia mego wspominałem, największą a niestety nie przemijającą tylko, był ubytek sił w łonie Wydziału krajowego.

Wiecie Szanowni Panowie o czem chcę mówić i niewątpliwie wszyscy równie jak ja z sercem ściśniętym od żalu, z pewną obawą i niepokojem o przyszłość spoglądacie na opróżnione w Wydziale krajowym krzesło ś. p. Władysława hr. Badenięgo. Ciężka to strata dla kraju a prawdziwie nie powetowana dla Sejmu i Wydziału krajowego. Że kraj cały uczuł ją głęboko, tego dowiodły liczne zewsząd objawy czci i żalu, jakie mu towarzyszyły do grobu, a o ileż boleśniej jeszcze musiała ona dotknąć nas bliższych świadków jego działalności i towarzyszy pracy, przywykłych do jego światłej i gruntownej rady. Nie jest moim zamiarem choćby tylko w ogólnych zarysach kreślić tu jego żywot, albo wyliczać zasługi położone na innych polach jego obywatelskiej pracy, ale nie spełniłbym mego obowiązku i nie uczyniłbym zadość własnemu uczuciu, gdybym oddając tu cześć należną jego pamięci, nie wspomniął z tego miejsca choć pobieżnie o tych zasługach, jakie ś. p. Władysław hr. Badeni w ciągu 14 letniej urzędowej swej działalności około spraw krajowych położył.

Kiedy w Styczniu r. 1874. wybrany z całego Sejmu Członkiem Wydziału krajowego objął kierownictwo departamentu komunikacyi, rozpoczęte było dopiero dzieło uporządkowania dawnych i budowy nowych dróg krajowych. Jaki stan ich jest dzisiaj po upływie lat 14. to powszechnie wiadomo i wszyscy z zadowoleniem i pewną dumą spoglądamy na to dzieło administracyi krajowej.

Gospodarkę swą rozpoczął ś. p. Władysław hr. Badeni tem, że odradził zaciągnięcie już uchwalonego długu; za jego inicjatywą zaniechał Sejm zrealizowania pożyczki, do zaciągnięcia której, w kwocie około 4. milionów był już Wydział krajowy poprzednio upoważniony.

W czasie jego administracyi wydał Wydział krajowy na budowę i rekonstrukcyę dróg trzy i pół miliona, w razie zaś zaciągnięcia na ten cel pożyczki, byłby zapłacił po dzień dzisiejszy rat amortyzacyjnych cztery i pół miliona, a nadto pozostawałoby jeszcze do płacenia około ośm milionów, których już obecnie płacić nie potrzeba.

Pomimo oszczędności na tak wielkie rozmiary wykonał ś. p. Władysław hr. Badeni cały podówczas zamierzony program sieci dróg krajowych, wybudował w tym przeciągu czasu 480 kilometrów nowych dróg, a jednocześnie subwencjonując komunikacye drugo i trzecio rządne kwotą przeszło miliona dwóch kroć sto tysięcy, dał silny impuls do rozrzucenia po całym kraju sieci dróg powiatowych i gminnych.

Cyfry te są tak wymowne, że zbytecznym byłoby cokolwiek do nich dodawać; sama z nich wysnuwa się konsekwencya, że to dzieło dokonane pod kierunkiem Szefa departamentu komunikacyi, przynosi zaszczyt naszej administracyi autonomicznej i jest trwałym pomnikiem, jaki sobie ś. p. Władysław hr. Badeni pracą i zasługą własną postawił.

Nie na tem jeszcze koniec kroniki żałobnej.

Z grona tej Wys. Izby ubył także mąż, którego od dawna przywykliśmy zaliczać pomiędzy naszych przodowników. Ś. p. Seweryn Smarzewski był nim nietylko z mocy starszeństwa mandatu, który piastował od początku ery konstytucyjnej, ale także z powodu niezwykłych pierwszorzędných zdolności.

Umysł nadzwyczaj logiczny i bystry, niepospolity zasób doświadczenia i wiedzy, przytem dar wymowy rzadkiej świetności i sił, wyróżniały go z pomiędzy wielu i nadawały jego indywidualności wybitną cechę.

Nieźródnany referent spraw finansowych i politycznych był w każdym parlamencie, do którego należał, pierwszorzędną siłą.

W szczęśliwszych warunkach mógł być znakomitym mężem stanu; u nas niestety został tylko człowiekiem wyjątkowo zdolnym, któremu brakło odpowiedniego pola do zużytkowania na rzecz społeczeństwa rzadkich swych świetnych przymiotów.

Pozostaje nam w końcu uczcić wspomnieniem pamięć jednego jeszcze w tym czasie zmarłego kolegi ś. p. doktora Zymunta Mroczkowskiego, który od lat trzech do tej Wys. Izby należał.

Oddany wyłącznie cichej a pełnej zasług pracy, zawód swój zakończył chlubnie, bo niosąc pomoc bliźnim, poniósł śmierć w skutek gorliwego pełnienia obowiązków.

Cześć ich pamięci! Raczy Wys. Izba pozwolić, ażeby hołd oddany ich pamięci w protokołach dzisiejszego posiedzenia zapisany został.

P. hr. Golejewski. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. hr. Golejewski ma głos.

P. hr. Golejewski. JE. Marszałek pozwoli, że kilku słowami wspomnę jeszcze o śp. Władysławie Badeni. Czuję się do tego zobowiązany, ponieważ pół wiekowa przyjaźń mnie z nim łączyła. Jak wiadomo, Badeni, gdy szkoły skończył, wstąpił do służby rządowej. Butna jego jednak natura nie dozwoliła mu długo szyi naginać w jarzmie biurokracji austriackiej; pamiętamy, iż za czasów Metternichowskich urzędnik polityczny musiał być zarazem i policyjnym, ażeby zyskać uznanie u Rządu i promocyą. To też Badeni parę lat posłużwszy, wystąpił ze służby rządowej i osiedlił się w swoim majątku, a wolał w swojej wiosce gospodarzyć, jak po cudzych jeździć i drabować. W kilkanaście lat później, gdy Austria wstąpiła na tory konstytucyjne, Badeni, będąc posłem, powołany przez Sejm do Wydziału krajowego, objął departament komunikacji krajowej. Nie był on popularny w kraju, bo co miał na sercu, to i na ustach, a świat nie lubi prawdy słuchać, Badeni zaś nie umiał pochlebiać. Dopiero z czynności w Wydziale krajowym wykonanych, urosła jego popularność przez sprężystą administrację dróg krajowych.

Przez wykonanie sieci dróg krajowych, które Sejm uchwalił, Badeni postawił za życia swego pomnik w kraju, a tym pomnikiem są drogi krajowe.

Była to osobistość niezwykajna, szlachcic twardy, którego można było złamać, lecz ugiąć się nie dało, to też na jego piersiach nie błyszczały orderzy i dekoracje.

Dużo wody upłynie w Dniestrze i Wiśle, nim kraj będzie miał podobnego administratora dróg, jakim był śp. Władysław Badeni.

(Głosy: Tak jest!)

JE. hr. Marszałek. Zanim przystąpimy do porządku dziennego, będę miał zaszczyt jeszcze podać do wiadomości Wysokiej Izby dwa pisma, które do bióra mego wpłynęły. Upraszam

pana sekretarza o odczytanie pierwszego z tych pism.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Excme Domine! Gratulationes et vota, quae Comitum Regni Galiciae et Lodomeriae cum magno Ducatu Cracoviensi litteris eleganti stilo et decora forma conscriptis Summo Pontifici quinquagesimum ab inito Sacerdotio annum celebranti, obtulerunt, eo acceptiora Sanctitati Suae fuere, quo maiori dilectione duas, quae regionem incolunt gentes, Augustus Pontifex prosequitur. Peculiari itaque iucunditate et solatio affectus est ex his litteris perspiciens quo invicem amore et devotione utriusque ritus fideles erga Sanctam Sedem et erga Se ferantur. Ferenter hinc a Deo petit ut fidem, quam hucusque integram servarunt constanter, omnibus contrariis illecebris spretis, corde et operibus tueantur. Ita Regni et Magni Ducatus fideles patriae non minus, quam animarum saluti consulunt et de Romana Sede nunquam bene mereri desinent. Interim vero Summus Pontifex plurimas Comitibus gratias agens, Tibi nobilissimo eorum Praesidi ac utriusque ritus fidelibus Apostolicam Benedictionem ex intimo corde depromptam peramanter imperat. Tibi Excme Domine Addictissimus. M. Card. Rampolla. Romae 15. Februarii 1888.

JE. hr. Marszałek. Proszę pana sekretarza o odczytanie drugiego pisma.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Jego Ces i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 31. Maja b. r. przyjąć najłaskawiej uchwałę Sejmu krajowego z dnia 17. Stycznia b. r. w sprawie utworzenia z powodu 40tej rocznicy wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana fundacyi dla kształcenia młodzieży galicyjskiej w wojskowych zakładach wychowawczych z zadowoleniem (mit Wohlgefallen) do najwyższej wiadomości i zatwierdź uchwalone w tym celu przeznaczenie po wieczne czasy rocznej kwoty 12.000 zł. w. a. z funduszu krajowego.

Temże Najwyższem postanowieniem raczył Jego c. i k. Apostolska Mość w Własnym imieniu i w imieniu Najdostojniejszych Następców na Tronie przyjąć najłaskawiej prawo rozdawnictwa miejsc fundacyjnych, oraz zezwolić najmiłościwiej, aby fundacya ta nosiła nazwę: „Fundacya jubileuszowa Cesarza Franciszka Józefa I.“

Równocześnie raczył Jego c. i k. Apostolska Mość najłaskawiej polecić Jego Ekscelencyi panu Ministrowi spraw wewnętrznych, aby oznajmił galicyjskiej Reprezentacji krajowej Najwyższe dziękczynne uznanie za tę lojalną manifestację.

JE. hr. Marszałek. Podaję do wiadomości Wysokiej Izby, iż ośmiodniowego urlopu udzieliłem pp. Ludwikowi hr. Wodzickiemu, hr. Szeptyckiemu, Janowi hr. Stadnickiemu, Leonowi Bilińskiemu; zaś Szczęsnemu hr. Koziembrodzkiemu udzieliłem trzy dni urlopu, Miosroszowskiemu 5-dniowego, Wrotnowskiemu 5-dniowego.

O dłuższe urlopy zostały wniesione następujące prośby. Proszę p. Sekretarza o odczytanie takowych.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Ekscelencyo! Względami zdrowia przeszkodzony, nie mogę wziąć udziału w obradach Wys. Sejmu i upraszam o wyjednanie mi u Wys. Sejmu urlopu do końca tegorocznej sesji sejmowej.

Alfred Potocki w. r.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z udzieleniem posłowi Alfredowi hr. Potockiemu urlopu do końca tegorocznej sesji sejmowej, zechce rękę podnieść. (Większość). Urlop Alfredowi hr. Potockiemu udzielony.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Ekscelencyo! Stan zdrowia nie pozwala mi w żaden sposób brać udziału w tegorocznych pracach Wysokiego Sejmu i przymuszony jestem wyjechać z kraju na czas dłuższy.

Udaję się zatem z prośbą, abyś Wasza Ekscelencya raczył wyrobić mi u Wysokiej Izby urlop na sześć tygodni. A. Sapięha w. r.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z udzieleniem posłowi Adamowi Sapięze urlopu sześciotygodniowego, zechce rękę podnieść. (Większość). Urlop posłowi Adamowi Sapięze udzielony.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Jaśnie Wielmożny Panie Hrabio: Kilkakrotnie oświadczyć kazałem komitetowi wyborczemu w Rudkach, że wyboru na posła tego roku przyjąć nie mógłbym z powodu ważnych

dla mnie zajęć. Gdy jednak mimo tego oświadczenia obrano mnie posłem, zmuszony jestem prosić Cię Panie Marszałku o łaskawe udzielenie mi 14-dniowego urlopu, ponieważ dopiero po 20tym b. m. do Lwowa przybyć mogę.

Karol Lanckoroński m. p.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z udzieleniem p. Karolowi hr. Lanckorońskiemu 14-dniowego urlopu, zechce rękę podnieść. (Większość). Urlop p. Karolowi Lanckorońskiemu udzielony.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Sejm mnie zaskoczył w porze w której miałem się podjąć koniecznej kuracyi.

Z tego powodu proszę o urlop na cały czas Sejmu.

Wojciech Dzieduszycki w. r.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z udzieleniem p. Wojciechowi Dzieduszyckiemu urlopu na cały czas trwania sejmu, zechce rękę podnieść. (Większość). Urlop p. Wojciechowi Dzieduszyckiemu udzielony.

Sekretarz p. Dr. Stan. hr. Badeni (czyta):

Prześwietna Izbo! Znajdując się w połowie kuracyi przepisanej na znane zadawnione cierpienie gardła, która to kuracya według zdania lekarzy miałaby potrwać jeszcze ze cztery tygodnie, widzę się zmuszonym upraszać Prześwietną Izbę o udzielenie mi urlopu na cały czas bieżącej sesji sejmowej; przyrzekając skrócić go o ile tylko będzie to możliwem.

St. Tarnowski starszy m. p.

JE. hr. Marszałek. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z udzieleniem urlopu p. Stanisławowi Tarnowskiemu starszemu na cały czas bieżącej sesji sejmowej, zechce rękę podnieść. (Większość). Urlop p. Stanisławowi Tarnowskiemu starszemu udzielony.

Nadto jeszcze wpłynął list od ks. biskupa tarnowskiego. Proszę pana sekretarza o odczytanie tego listu.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Ekscelencyo Panie Hrabio Marszałku! Dla rekolekcyi, które od jutra z 50 kilkoma księżmi rozpoczynam, a po których odbędzie się walne zgromadzenie Stowarzyszenia celem popierania misyi i rekolekcyi ludowych, tudzież

dla nader ważnych spraw dyecezyalnych nie będę mógł przybyć na tegoroczną sesję sejmową. Raczy Wasza Ekscelecyja przyjąć tę rzetelną ekskuzę do wiadomości swojej i przy tej okazji akceptować hołdy moje, z których wyrazem mam zaszczyt pozostać

Waszej Ekscelecyji

Najniższym sługą w Chrystusie

X. Ignacy Łobos Bp. w. r.

W Tarnowie 9. Września 1888.

JE. hr. Marszałek. Przystępujemy do porządku dziennego.

Proszę pana sekretarza o odczytanie spisu petycyj.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Badeni (czyta):

Spis petycyj

wniesionych po dzień 10. Września 1888.

1245. Zarząd 2 kl. szkoły lud. w Łopatynie przez p. St. Badeniego, o zorganizowanie tej szkoły na 3 klasową, — odesłano do komisji szkolnej.
1246. Straż ochot. ogniowa w Bohorodczanach przez p. Strassera, w sprawie opodatkowania Towarzystw ubezpiecz. na rzecz straży, — do komisji asekuracyjnej.
1247. Wydz. pow. w Drohobyczu przez p. Wereszczyńskiego, o niższenie cen frachtowych od nafty i cerezyny na stacyi kolejowej w Drohobyczu, — do komisji górniczej.
1248. Wydział krajowy odstępuje petycją Wydziału pow. w Łańcucie w sprawie kas pożyczkowych gminnych, — do komisji gminnej.
1249. Wydział pow. w Wieliczce przez p. Wereszczyńskiego, o zapomogę dla gmin dotkniętych gradobiciem, — do komisji budżetowej.
1250. Mieszkańcy kolonii Unterbergen upraszają przez p. Merunowicza o uchylenie wniosku sejmowej komisji administ., — a przyjęcie wniosku Wydziału kraj. w sprawie wyłączenia tej kolonii ze związku gminy Podbereźce, — do komisji administracyjnej.
1251. Nauczyciele etat. XI. szkoły posp. męsz. na Dajworze w Krakowie, przez p. Romanowicza, o przyznanie dodatków służbowych, — do komisji szkolnej.
1252. Dr. Alfred Laškiewicz lekarz w zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przez

p. Romanowicza, o policzenie lat służby rządowej i wyznaczenie emerytury, — do komisji administracyjnej.

Poseł Dr. Antoniewicz. Proszu o hołos. JE. hr. Marszałek. P. Antoniewicz ma głos.

P. Dr. Antoniewicz. Na poślidnij sesji Sojmu pocztennyj poseł Skałkowskij wnis sprostowanie protiwoj promowi w sprawozdaniu subwencyonowania popularnych knyżoczok. Ja sia zasterihaju protiwoj tomu i oświdczaju suwestwenno, szczo nikoły w świti ne chotiłem sia opiraty na neprawdi i nikoły sia ne opiraju.

W ciłij mojij promowi ne howoryłem apodyktyczno, tilko ja sia pytao, ja sia chotiw pojasnyty. Wyna ne moja, tilko wyna towarystwa, kotore ne predložyło tych knyżoczok, jake w tiahu roku wydało.

Proczim ne chodyło meni o umenszenie zasłuh, tilko chotiłem wykazaty, szczo towarystwo druhe, kotore dało dokaz swojij czynnysty, mimo że wsi dało pryłohy, takoj subwencyi ne uderżało.

JE. hr. Marszałek. Pierwszym punktem porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie. (**Aleg. 187.**). Sprawozdawca p. Hoszard ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Hoszard: (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 187).

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty; upraszam p. sprawozdawcę o przedstawienie wniosku.

Sprawozdawca p. Dr. Hoszard. Imieniem Wydziału krajowego wnoszę, ażeby Wysoka Izba raczyła odesłać to sprawozdanie do komisji administracyjnej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta, Żąda kto głosu? (Nikt.) Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, kto się zgadza z wnioskiem odesłania sprawozdania do komisji administracyjnej, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Drugim punktem porządku dziennego jest: Sprawozdanie komisji drogowej o czynnościach

Departamentu IV. Wydziału krajowego (**Aleg. 188.**) Sprawozdawca p. Dembowski ma głos.

Sprawozdawca p. Dembowski: (Zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 188.).

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty, upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Dembowski (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Niniejsze sprawozdanie komisji drogowej Sejm przyjmuje do wiadomości:

Rezolucya II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt noweli do ustawy wodnej w celu uregulowania sprawy pobierania szutru z rzek publicznych.

Rezolucya III. Sejm powołując się na uchwałę swą z 20. Stycznia 1887 w przedmiocie projektu oddania gal. kolei państwowych w kraju istniejących, w zarząd przedsiębiorstwa kolei Karola Ludwika i korzystania w swoim czasie z przysługującego państwu prawa wykupna tej kolei — wzywa c. k. Rząd, ażeby dla uchylenia odnośnych pogłosek, niepokojących w wysokim stopniu opinię kraju, zechciał jak najrychlej objawić swe zapatrywania w tej sprawie.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu?

JE. p. Namiestnik Filip Zaleski. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. JE. p. Namiestnik ma głos.

JE. p. Namiestnik Filip Zaleski. Tylko w kilku słowach chciałem oznajmić Wysokiej Izbie co do wspomnianej w trzeciej rezolucyi uchwały sejmowej z 20. Stycznia 1887, że szczegółowa odpowiedź Rządu na tę uchwałę w najbliższych dniach będzie Wydziałowi krajowemu udzieloną i zdaje mi się, znakomicie się przyczyni do uchylenia obaw, jakie w ówczesnej uchwale i w dzisiejszym sprawozdaniu wyrażono. Sądzę, że Wydział krajowy nie omieszka w swoim czasie zakomunikować Wysokiej Izbie treści tej odpowiedzi rządowej.

JE. hr. Marszałek. Żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Skoro nikt więcej głosu nie

żąda, rozprawa zamknięta. P. sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca p. Dembowski. Co do oświadczenia JE. p. Namiestnika, sądzą, że JE. p. Namiestnik nic nie będzie miał przeciw temu, ażeby komisya nad tą sprawą także się zastanowiła.

JE. hr. Marszałek. Przystąpimy do rozprawy szczegółowej. Proszę p. sprawozdawcy czytać poszczególne wnioski z osobna.

Sprawozdawca p. Dembowski (czyta): I. Niniejsze sprawozdanie komisji drogowej Sejm przyjmuje do wiadomości.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa szczegółowa otwarta. Żąda kto głosu do rezolucyi I.? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, poddaję pod głosowanie, kto przyjmuje tę pierwszą rezolucyę, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dembowski (czyta): II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt noweli do ustawy wodnej w celu uregulowania sprawy pobierania szutru z rzek publicznych.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa szczegółowa otwarta. Czy żąda kto głosu do rezolucyi II.? (Nikt). Nikt głosu nie żąda. Kto przyjmuje tę drugą rezolucyę, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sprawozdawca p. Dembowski (czyta): III. Sejm powołując się na uchwałę swą z 20. Stycznia 1887 w przedmiocie projektu oddania gal. kolei państwowych w kraju istniejących w zarząd przedsiębiorstwa kolei Karola Ludwika i korzystania w swoim czasie z przysługującego państwu prawa wykupna tej kolei — wzywa c. k. Rząd, ażeby dla uchylenia odnośnych pogłosek, niepokojących w wysokim stopniu opinię kraju, zechciał jak najrychlej objawić swe zapatrywanie w tej sprawie.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa szczegółowa otwarta. Czy żąda kto głosu do rezolucyi III.? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, poddaję pod głosowanie; kto przyjmuje tę trzecią rezolucyę, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji przemysłowej o wniosku p. Skałkowskiego, w sprawie opodatkowania Stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych i o petycyach

do tego samego przedmiotu się odnoszących. (**Aleg. 189.**) Sprawozdawca p. Romanowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Romanowicz (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 189.)

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, racy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Romanowicz (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby w drodze ustawodawczej przeprowadził co rychlej rozszerzenie ustaw z d. 27. Grudnia 1880 (Nr. 151. Dz. u. p.) i z 14. Kwietnia 1885 (Nr. 43. Dz. u. p.) także na stowarzyszenia produkcyjne i handlowe, opierające się na ustawie z 9. Kwietnia 1873, których zakres działania obejmuje członków i nieczłonków.

Powyższem sprawozdaniem są także załatwione petycje 57 stowarzyszeń — a mianowicie: L. S. 1061/pet. 879, — 1062/880 — 1063/881 — 1064/882 — 1065/883 — 1066/884 — 1067/885 — 1072/889 — 1075/891 — 1076/892 — 1077/893 — 1113/927 — 1114/928 — 1115/929 — 1116/930 — 1117/931 — 1118/932 — 1119/933 — 1120/934 — 1121/935 — 1122/936 — 1123/937 — 1124/938 — 1125/939 — 1126/940 — 1127/941 — 1128/942 — 1179/984 — 1180/985 — 1181/986 — 1182/987 — 1194/995 — 1122/1015 — 1223/1016 — 1224/1017 — 1225/1018 — 1226/1019 — 1279/1072 — 1287/1075 — 1299/1084 — 1300/1085 — 1301/1086 — 1302/1087 — 1303/1088 — 1304/1089 — 1352/1131 — 1353/1132 — 1354/1133 — 1355/1134 — 1356/1135 — 1357/1146 — 1381/1154 — 1403/1170 — 1404/1171 — 1405/1172 — 1409/1175 — 1414/1178.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, racy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego, w przedmiocie wyłączenia przysiołka Cuculin ze związku gminy Siemiakowce

nad Prutem i utworzenia zeń samoistnej gminy. (**Aleg. 190.**) Sprawozdawca p. Leniński ma głos.

Sprawozdawca p. Leniński (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 190.)

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, racy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Leniński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 20. Grudnia 1887 L. 60.191 w sprawie wyłączenia przysiołka Cuculin ze związku gminy Siemiakowce nad Prutem i utworzenia zeń gminy samoistnej, zwraca się Wydziałowi krajowemu celem bliższego zbadania i ponownego zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. — Przystąpimy do głosowania. Kto przyjmuje wniosek komisji racy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycji gminy miasteczka Radomyśla (w powiecie Mieleckim), o zwolnienie od płacenia na utrzymanie nauczycieli kwoty 1.200 zł. rocznie (**Aleg. 191.**); sprawozdawca p. Romańczuk ma głos.

Sprawozdawca p. Romańczuk (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 191).

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, racy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Romańczuk (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy miasteczka Radomyśla o zwolnienie od płacenia na utrzymanie nauczycieli kwoty 1.200 zł. rocznie, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na następnej sesji sejmowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie

żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, rączy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Szydłowce (w powiecie Husiatyńskim), o uwolnienie od terażniejszej prestacyi na utrzymanie nauczyciela, a natomiast ustanowienie prestacyi według stopy procentowej, oznaczonej ustawą krajową z 2. Maja 1873. **(Aleg. 192).**

Sprawozdawca p. Romańczuk ma głos.

Sprawozdawca p. Romańczuk (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 192).

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Romańczuk (czyta):

Wysoki Sejm rączy uchwalić:

Petycję gminy Szydłowce o uwolnienie od terażniejszej prestacyi na utrzymanie nauczyciela, a natomiast ustanowienie prestacyi według stopy procentowej, oznaczonej ustawą krajową z dnia 2. Maja 1873, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na następnej sesji sejmowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji szkolnej, rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Żabokruki (w powiecie Bobreckim) o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela. **(Aleg. 193).** Sprawozdawca p. Romańczuk ma głos.

Sprawozdawca p. Romańczuk (zaczyna czytać sprawozdanie z alleg. 193).

Głosy: Uwolnić sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Romańczuk (czyta):

Wysoki Sejm rączy uchwalić:

Petycję gminy Żabokruki o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji szkolnej, rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego, w sprawie petycji mieszkańców kolonii Unterbergen, o wydzielenie tej kolonii ze związku gminy Podbereźce powiatu Lwowskiego. **(Aleg. 194).** Sprawozdawca p. Henzel ma głos.

Sprawozdawca p. Henzel (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 194).

Głosy: Uwolnić sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Henzel (czyta):

Wysoki Sejm rączy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 10. Stycznia 1887 L. 29.222 o petycji mieszkańców kolonii Unterbergen, w sprawie wydzielenia tej kolonii ze związku gminy Podbereźce powiatu Lwowskiego, zwraca się Wydziałowi krajowemu celem uzupełnienia brakujących aktów, bliższego zbadania i wyświecenia sprawy i ponownego przedłożenia na najbliższej sesji sejmowej.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji administracyjnej, rączy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego, w przedmiocie wyłączenia gminy i obszaru dworskiego Iskań z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy, c. k. Sądu obwodowego w Sanoku i c. k. Starostwa w Dobromilu, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku,

c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Przemysłu. (**Aleg. 195**). Sprawozdawca p. Lenartowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Lenartowicz (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 195).

Głosy: Uwolnić sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Lenartowicz (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 2. ustawy z dnia 11. Czerwca 1868 (Nr. 59. Dz. u. p.) oświadcza c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem byłoby dla dobra gminy i obszaru dworskiego w Iskani, aby wyłączone zostały z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy, c. k. Starostwa w Dobromilu i c. k. Sądu obwodowego w Sankoku, a przyłączone do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, c. k. Starostwa i Sądu obwodowego w Przemysłu.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z wnioskiem komisji prawniczej zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Dalszym punktem porządku dziennego jest sprawozdanie komisji prawniczej o petycji gminy Jezierzany, w przedmiocie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego. (**Aleg. 196**). Sprawozdawca p. Lenartowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Lenartowicz (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 196).

Głosy: Uwolnić p. sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

JE. hr. Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Upraszam p. sprawozdawcę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Lenartowicz (czyta)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 2. ustawy z dnia 11. Czerwca 1868. r. (Nr. 59 D. u. p.) oświadcza c. k. Rządowi opinię, iż pożądanem byłoby dla dobra mieszkańców utworzenie w okręgu c. k. Starostwa Borszczowskiego trzeciego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w miasteczku Jezierzanach, w skład którego weszłyby gminy i obszary dworskie: 1. Jezierzany, 2. Jezierzanka, 3. Bilcze, 4. Cygany, 5. Głęboczek, 6. Oleksińce, 7. Kozaczyzna, 8. Kapnińce, 9. Łanowce, 10. Muszkarów, 11. Szerszeniowce, 12. Piątkowce, 13. Tarnawka, 14. Zwiachel i 15. Zielińce.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji prawniczej, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gmin i obszarów dworskich okręgu sądowego w Krakowcu, o przeniesienie siedziby tegoż Sądu do Wielkich Ócz. Sprawozdawca p. Lenartowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Lenartowicz (czyta):
Ls. 1339/p. 1121.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o petycji gmin i obszarów dworskich okręgu sądowego w Krakowcu, o przeniesienie siedziby tegoż Sądu do Wielkich Ócz.

Wysoki Sejmie!

Kilkanaście gmin i obszarów dworskich należących do okręgu sądowego w Krakowcu, prosząc o przeniesienie siedziby c. k. Sądu powiatowego w Krakowcu do Wielkich Ócz, na uzasadnienie tej prośby podają, że miasteczko Wielkie Oczy co do położenia swego geograficznego dla większej ilości gmin tegoż okręgu sądowego i obszarów dworskich korzystniej aniżeli Krakowiec położonem jest, że Wielkie Oczy są daleko więcej handlowem miasteczkiem aniżeli Krakowiec, że miasteczko Wielkie Oczy zaledwie o $1\frac{3}{4}$ mili od stacyi kolejowej w Lubaczowie, o 3 mile od Radymna, zaś $\frac{1}{2}$ mili od gościńca murowanego jest oddalonem i że nie tylko posiada odpowiednią ilość mieszkań na umieszczenie urzędników, ale także tak ta gmina, jakoteż znaczna liczba gmin i obszarów dworskich tego okręgu złożyły bardzo korzystne dla

c. k. Rządu deklaracje, które ułatwić mają ustalenie siedziby c. k. Sądu w Wielkich Oczach; że nareszcie c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie reskryptem z 20. Listopada 1887 L. 9228 zarządzając rokowania w razie ewentualnego przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Krakowca do Wielkich Ócz, tę miejscowość za odpowiednią uznaje.

Ponieważ przytoczone w petycyi powody zbadać i opinii władz autonomicznych i rządowych co do proszonego przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Krakowca do Wielkich Ócz zaciągnąć należy, komisya prawnicza wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę kilkunastu gmin i obszarów dworskich okręgu sądowego w Krakowcu, o przeniesienie siedziby tegoż Sądu do Wielkich Ócz, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej“.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji prawniczej, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji prawniczej z petycyi Julii Bieryło i Katarzyny Soboń z Małówki, o przyspieszenie ukończenia pertraktacyi spadkowej po zmarłym plebanie w Chyrowie, ś. p. ks. Józefie Twarogu. Sprawozdawca poseł Lenartowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Lenartowicz (czyta):
L. s. 1.368/pet. 1.147.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o petycyi Julii Bieryło i Katarzyny Soboń z Małówki, o zarządzenie spiesznego przeprowadzenia pertraktacyi spadkowej po zmarłym księdzu Józefie Twarogu, byłym plebanie w Chyrowie i wydanie im zapisanego legatu.

Wysoki Sejmie!

Petenci podają w swojej petycyi, że zmarły w Listopadzie 1886 ich krewny ks. Józef Twaróg pozostawionym kodycylem legował im na ich wspólną własność książeczkę wkładkową kasy oszczędności Samborskiej L. 8.694 na 56 zł. 42 ct. opiewającą, że pertraktacyę spadkową, prowadzi c. k. Sąd powiatowy w Starej Soli; że powołani spadkobiercy, nie czyniąc żadnych zarzutów

przeciw kodycylowi, swoje deklaracje przyjęcia spadku już oddawna do Sądu wnieśli, i że rzeczony Sąd z ukończeniem tej sprawy, mimoto, że żadnych przeszkód do stanowczego załatwienia jej nie ma, z krzywdą proszących zwleka, skutkiem czego oni będąc w niedostatku, mając liezną do zarobku niezdolną rodzinę, do odebrania legatu mogącego ich z biedy wyratować, przyjść nie mogą, i żaląc się na Sąd, że bez powodu przewleka tę sprawę, proszą o zarządzenie spiesznego ukończenia jej i wydania im zapisanego legatu.

Ponieważ przedmiot tej petycyi należy do zakresu działania władz sądowych, przeto komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Julii Bieryło i Katarzyny Soboń o zarządzenie spiesznego przeprowadzenia pertraktacyi spadkowej po śp. ks. Józefie Twarogu byłym plebanie w Chyrowie i wydanie im zapisanego legatu, odstępuje się c. k. Rządowi do odpowiedniego załatwienia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji prawniczej, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek komisji jest przyjęty.

Ostatnim punktem porządku dziennego jest sprawozdanie komisji drogowej z petycyi obszarów dworskich w Iwli i Polanach w powiecie Krośnieńskim, o zapomogę na drogę Iwla-Krępna z powodu braku wszelkich środków komunikacyjnych w tej okolicy. Sprawozdawca poseł Męciński ma głos.

Sprawozdawca p. Męciński (czyta):

L. s. 1.268.

Sprawozdanie

komisji drogowej o petycyi obszarów dworskich w Iwli i Polanach w pow. Krośnieńskim, o zapomogę na drogę Iwla-Krępna, — z powodu braku wszelkich środków komunikacyjnych w tej okolicy.

Wysoki Sejmie! Petycyja powyższa przekazana do zbadania i zdania sprawy żąda, aby od gościńca rządowego z Dukli do Żmigrodu wykończyć drogę przez Iwle, Chyrową, Polany do Krępny, gdzie istnieje droga powiatowa wybudowana przez powiat jasielski. Że ta droga jest potrzebną i stanowi jedyną komunikacyę dla ludności tamtej okolicy, nie ulega wątpliwości.

Kiedyś Wys. c. k. Rząd zaczął tę drogę od Iwli budować, wyrobił dokładną trasę, pokłady, nasypy i mosty aż po Chyrowę i wydał na to ogromny fundusz blisko jeżeli nie przeszło 100.000 zł.

Potem z nieznanym nam bliżej powodów dalsza budowa tej drogi zasystowaną została i dziś sterczą tylko mury mostów, niszczyją niewykończone nasypy, a fundusz tak znaczny już wyłożony, żadnej nikomu nie przynosi korzyści.

Wydział Rady powiatowej Krośnieńskiej pragnąc przyjść z pomocą mieszkańcom tamtej okolicy, wyznaczył ze swoich funduszków dwa tysiące zł. na kosztą poprawy i przeprowadzenia do stanu używalności chociaż części tej drogi, bo Wydział powiat. uznaje ważność tej drogi dla mieszkańców okolicznych. Petycyonujący żądają, aby Wys. Sejm uchwalił raczył ze swojej strony subwencyę na powyższą drogę, odniósł się do Wys. Rządu, aby także przyszedł w pomoc do wyratowania obiektów wymienionych tak wielkim kosztem zbudowanych i nareszcie, aby poruczyć Wydziałowi krajowemu, iżby tenże przy udziale Wydziału powiatowego w Krośnie, zajął się jej ostatecznym wykonaniem. Komisya drogowa podziela w zasadzie życzenia proszących, a opierając się na fakcie, że Wydział powiatowy w Krośnie tak znacznym datkiem przyczynia się z własnych funduszków do subwencyonowania tej drogi, jakoteż uznając, że szkodaby była, aby objekta których budowa dokonana została tak znacznym kosztem ze skarbu Państwa — zmarniały, że nareszcie dla mieszkańców okolicznych droga ta jest potrzebną — komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę niniejszą do L. s. 1.268/p. 1.061 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

JE. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji drogowej, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Porządek dzienny wyczerpany.

Do łaski marszałkowskiej został złożony wniosek, który p. sekretarz raczy odczytać.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Baden i (czyta):

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pierwszy ustęp pierwszego dodatku do pro wizorycznego regulaminu sejmowego, który brzmi: „Marszałek urzęduje w języku polskim. Na podania ruskie daje Marszałek odpowiedź w języku ruskim, na wszelkie zaś inne podania w języku polskim“, — uchyla się w dotychczasowem brzmieniu, i ma brzmieć, jak następuje: „Marszałek urzęduje w języku polskim, nie wyłącza jąc ruskiego, zaś sesyę sejmową zagaja i zamyka w językach polskim i ruskim. Na podania ruskie daje Marszałek odpowiedź w języku ruskim, na wszelkie zaś inne podania, w języku polskim“.

Julian Romańczuk.

Bereźnicki, Leniński, dr. Antoniewicz, Feliks Biliński, Ochrymowicz, Czartoryski, T. Wasilewski, Mazaraki, W. Koziebrodzki, Wierzbicki, L. Sapieha, Kaczała, Siczyński, Sembratowicz, Bobczyński, Witold Rogojski, Płaziński, Zborowski, Waygart, Wład. Struszkiewicz, Czerkawski, Romanowicz, Goldmann, T. Merunowicz, Lenartowicz.

JE. hr. Marszałek. Wniosek został do statecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu.

Następne posiedzenie odbędzie się jutro o godzinie 11. przed południem z porządkiem dziennym, który p. sekretarz raczy odczytać.

Sekretarz p. Dr. Stanisław hr. Baden i (czyta):

Porządek dzienny

29. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Wtorek dnia 11. Września 1888 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie konwersyi pożyczek 5°/_o zaciągniętych w galic. Kasie oszczędności na budowę Kulparkowską i budowę pralni przy szpitalu lwowskim, w sumach 40.400 zł. i 22.500 zł.

Sprawozdawca p. Hoszard.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyach gmin i obszarów dworskich Trójcy, Łodzinki górnej i dolnej, Jamny górnej i dolnej, w sprawie przeniesienia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego

w Birczy i c. k. Sądu obwodowego w Sannoku, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dobromilu i c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu.

Sprawozdawca p. Bereźnicki.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi gminy i obszaru dworskiego w Torskiem, w sprawie przeniesienia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Zaleszczykach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Tłustem.

Sprawozdawca p. Bereźnicki.

4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyach gmin Łagiewniki, Borek Fałęcki i Jugowice, w sprawie wyłączenia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podgórzu.

Sprawozdawca p. Bereźnicki.

5. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi gminy i obszaru dworskiego w Jureczkowej, w sprawie przeniesienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dobromilu.

Sprawozdawca p. Bereźnicki.

6. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi Zwierzchności gminnej Chyrowa, względem wydzielienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starejsoli i c. k. Starostwa w Staremieście, a przyłączenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Dobromilu.

Sprawozdawca p. Bereźnicki.

7. Sprawozdanie komisji drogowej o wnioskach

posła ks. Siczynskiego, w sprawie reformy ustawy drogowej.

Sprawozdawca p. Czaykowski.

8. Sprawozdanie komisji drogowej z petycyi gmin powiatów Wadowickiego i Myślenickiego, o uznanie drogi gminnej Zembrzycko-Biertowieckiej za drogę krajową.

Sprawozdawca p. Wincenty Gnoiński.

9. Sprawozdanie komisji drogowej z petycyi Wydziału powiatowego w Nowym Targu o przełożeniu drogi krajowej Nowy Targ-Chabówka w dolinę rzeki Raby.

Sprawozdawca p. Wincenty Gnoiński.

10. Sprawozdanie komisji podatkowej z petycyi mieszkańców gminy Howiłowa powiatu Husiatyńskiego, a mianowicie Mateusza Jastrzębskiego, Szczepana Rubskiego, Jana Bełuka, Tomka Stadnika i Feliksa Miłocha o wyjednanie odpisania podatku zarobkowego od rzemiosł, któremi się trudnią nie w sposób przemysłowy, lecz w czasie od zatrudnień rolniczych wolnym.

Sprawozdawca p. Płaziński.

11. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycyi Piotra Gąsiora z Czudca z uzaleniem na nielegalne postępowanie c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie, w sprawie tegoż przeciw Stanisławowi Gąsiorowi i Wawrzyńcowi Zybusze o 38 zł. z przynależnościami.

Sprawozdawca p. Rogoyski.

JE. hr. Marszałek. Posiedzenie dzisiejsze zamknięte.

(Koniec posiedzenia o godzinie 1. min. 25 po południu).

